

7. Соловова Е. Н. Методическая подготовка и переподготовка учителя иностранного языка: интегративно-рефлексивный подход: [монография] / Е. Н. Соловова. – М.: Изд-во Глосса-пресс, 2004. – 336 с.

Старостенко О.В.

КОНТРОЛЬ УРОВНЯ СФОРМИРОВАННОСТИ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ФОНЕТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ-ФИЛОЛОГОВ

В статье рассматриваются вопросы формирования фонетической компетенции студентов-филологов. Дается определение фонетической компетенции, описывается ее структура и содержание, представлена серия тестов для контроля уровня сформированности англоязычной фонетической компетенции студентов-филологов.

Ключевые слова: фонетическая компетенция, структура и содержание, фонетические тесты.

Starostenko O.V.

TESTING THE DEVELOPMENTAL LEVEL OF THE ENGLISH LANGUAGE PHONETIC COMPETENCE OF STUDENTS WITH PHILOLOGY AS THE MAJOR

The article focuses on the main problems of phonetic competence skills formation at the higher educational establishment at the faculty of foreign languages. The definition, structure of the phonetic competence, its contents are given, some examples of phonetic tests are suggested.

Key words: phonetic competence, structure and contents, phonetic tests.

УДК 378.147

Чепорова Г.Є.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИТУАЦІЙНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМ ЕКОНОМІСТАМ

У статті розглянуто технологію застосування ситуаційної методики навчання у викладанні фахових дисциплін та підтверджено її ефективність у формуванні професійної компетентності студентів-економістів практичними результатами педагогічного експерименту.

Ключові слова: професійна компетентність, ситуаційна методика навчання, фахові дисципліни, педагогічний експеримент.

Актуальність проблеми. В останні роки у зв'язку з курсом на модернізацію вітчизняної освіти до системи вищої школи активно залучаються нові ефективні методи навчання, серед яких все більшого розповсюдження набуває ситуаційний метод навчання, або метод case-study.

Метод case-study – це метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, заснований на навчанні шляхом розв'язання конкретних задач – ситуацій (розв'язання кейсів). Створений як метод вивчення саме економічних дисциплін, case-study у навчанні студентів економічних спеціальностей дозволяє підвищити пізнавальну зацікавленість до дисципліни, що вивчається, поліпшити розуміння економічних законів, сприяє розвитку дослідницьких, комунікативних і творчих навичок прийняття рішень [1]. Багатогранність діяльності студента при виконанні ситуаційної справи сприяє формуванню різнобічних якостей фахівця: здатність приймати рішення, здатність до навчання, системне мислення, самостійність та ініціативність, готовність до змін і гнучкості, комерційна і ділова орієнтація, уміння працювати з інформацією, комунікативні здібності.

Проблемі застосування ситуаційної методики навчання у викладанні економічних дисциплін присвячено достатньо велику кількість робіт закордонних та вітчизняних авторів, серед яких К. Грегг [2], М. Остерчук [3], Л.Чижевська [4], Є. Михайлова [5] та ін. Але спроба

експериментального підтвердження ефективності застосування ситуаційної методики навчання шляхом проведення педагогічного експерименту не була предметом окремого дослідження.

Метою даної статті є обґрунтування та перевірка ефективності застосування методу ситуаційного навчання у викладанні фахових дисциплін для формування професійної компетентності майбутніх економістів.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з того, що професійну компетентність студента-економіста ми розглядаємо як інтегровану властивість, що складається з низки взаємопроникаючих компетентностей – змістовно-технологічної, функціонально-діяльній та особистісної, діагностику сформованості професійної компетентності студента ми проводили на основі розробленої схеми зв'язків впливу різних видів активності студента у ситуаційній вправі на формування її складових (див.рис.1) та Карти оцінювання ситуаційної вправи (див.табл.1).

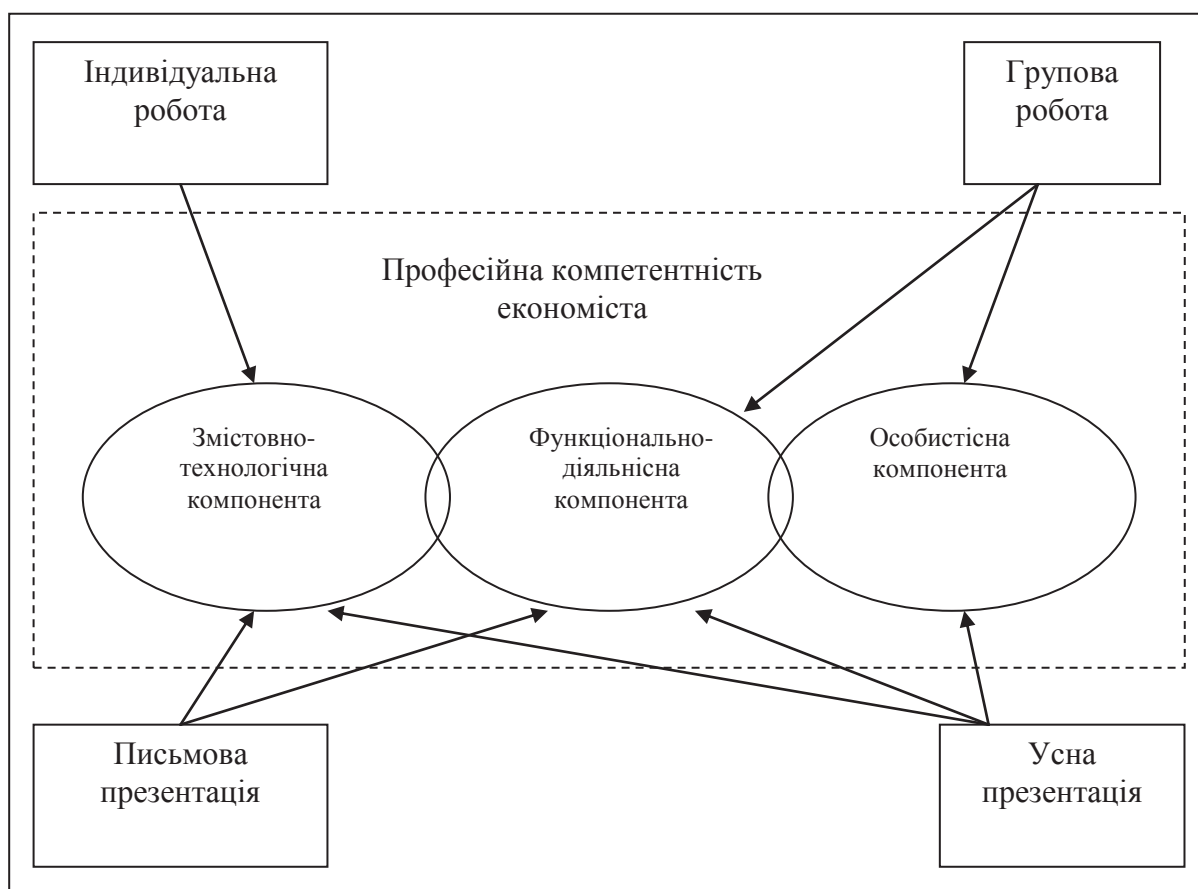

Рис.1. Зв'язки впливу різних видів активності студента в case-study на формування складових компонент професійної компетентності економіста.

Карта оцінювання роботи студентів у виконанні ситуаційної вправи *

№ п / п	П.І.Б. Студента	Індивідуальна робота		Групова робота		Сума балів		Письмова презентація		Сума балів		Усна презентація			Сума балів	Загальна сума балів
		“1”	“2”	“1”	“3”	“4”	“3”	“5”	“6”	“5”	“7”	“8”	“9”	“7” + “8” + “9”		
		Max 1	Max 1	Max 2	Max 2	Max 2	Max 4	Max 2	Max 2	Max 4	Max 2	Max 2	Max 2	Max 6	Max 6	
1	Іванов І.															
2	Петров П.															
3																
															

*Примітки:

Індивідуальна робота:

“1” – спроба попереднього аналізу (правильність пропозицій, підготовленість, аргументованість) – 1 бал;

“2” – володіння категоріальним апаратом, змістом понять, прагнення давати визначення, пропозиція альтернатив, які раніше залишалися без уваги – 1 бал.

Групова робота:

“3” – здатність до колективної взаємодії, співпраці, вміння організувати групу, чути іншого, вболівати в роботі не за себе, а за групу – 2 бали;

“4” – вміння визначити істотні елементи при аналізі кейсу; з різних альтернатив, запропонованих учасниками групи, обрати найефективніші рішення; пропозиція певного плану дій або плану втілення рішення – 2 бали.

Письмова презентація:

“5” – сформульовано та проаналізовано більшість проблем, існуючих в кейсі, проведена певна кількість розрахунків – 2 бали;

“6” – продемонстровані адекватні аналітичні методи для обробки інформації, представлені документи за думкою та змістом відповідають вимогам – 2 бали.

Усна презентація:

“7” – проведені всі можливі розрахунки і представлені письмові документи – 2 бали;

“8” – зроблено акцент на певному колі питань, які вимагають поглибленого обговорення, представлені власні висновки на підставі інформації про кейс, які відрізняються від висновків інших студентів – 2 бали;

“9” – розвинуто дискусію, дана аргументована відповідь на питання викладача і сокурсників, підведені підсумки дискусії, сформульовані висновки і варіанти вирішення проблеми, що поставлена в кейсі – 2 бали.

Максимальна можлива кількість балів, отриманих студентом за один кейс з фінансового аналізу, складає 6 балів. За три кейси – 18 балів.

Для підтвердження ефективності використання ситуаційного методу навчання у підвищенні професійної компетентності студентів-економістів було проведено педагогічний експеримент. Ключовим моментом першого етапу – підготовчо-пошукового – стала констатація нового підходу до оцінювання успішності студента за конкретною дисципліною на основі накопичувальної системи. Було експериментально доведено, що 100-бальна шкала має значні переваги над чотириохальною шкалою і дозволяє змінювати і оцінювати кожний

елемент дисципліни окремо, тобто оцінювати не тільки підсумкову оцінку студента, але і структуру її формування. В результаті цього з'явилась можливість кількісної оцінки впливу зміни складу одного або кількох елементів дисципліни на ефективність навчальної роботи студента, зокрема, впровадження ситуаційної методики навчання на практичних заняттях з фахових дисциплін.

На констатуючому етапі експерименту був визначений підхід до формування контрольної та експериментальної груп, визначені відповідні показники цих виборок. У цьому етапі експерименту брали участь студенти економічного факультету напряму підготовки “Економіка та підприємництво” освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”, якими на другому курсі у четвертому семестрі вивчається бухгалтерський облік, а на четвертому курсі у восьмому семестрі – фінансовий аналіз, тому в якості контрольної дисципліни було взято бухгалтерський облік.

Виконання всіх нульових гіпотез констатуючого етапу експерименту дало можливість перейти до третього етапу дослідження – формуючого.

Метою формуючого етапу дослідження стала експериментальна перевірка створеної нами технології формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі викладання однієї з фахових дисциплін – фінансового аналізу – за рахунок зміни методики проведення практичних занять шляхом впровадження ситуаційної методики навчання.

На даному етапі педагогічного експерименту перевірялись такі альтернативні статистичні гіпотези:

- перевірка достовірності розбіжностей у підсумкових результатах успішності з фінансового аналізу у чотирьохбальній і стобальній шкалах для контрольної та експериментальної груп;
- перевірка достовірності розбіжностей у результатах успішності для окремих елементів дисципліни фінансового аналізу (практичні заняття) у стобальній шкалі для контрольної та експериментальної груп.

Для прикладу наведемо одну гістограму успішності студентів контрольної та експериментальної груп після завершення експерименту (див.рис.2).

Значення критерія Крамера-Уелча для цих двох груп склало 2,644 за 4-бальною шкалою і 2,789 за 100-бальною шкалою (критичне значення 1,96), а значення критерія χ^2 -квадрат – 8,637 за 4-бальною шкалою (критичне значення 5,99) і 14,14 за 100-бальною шкалою (критичне значення 14,27). Отже, достовірність розбіжностей характеристик (оцінок з фінансового аналізу) контрольної та експериментальної груп склала 95%.

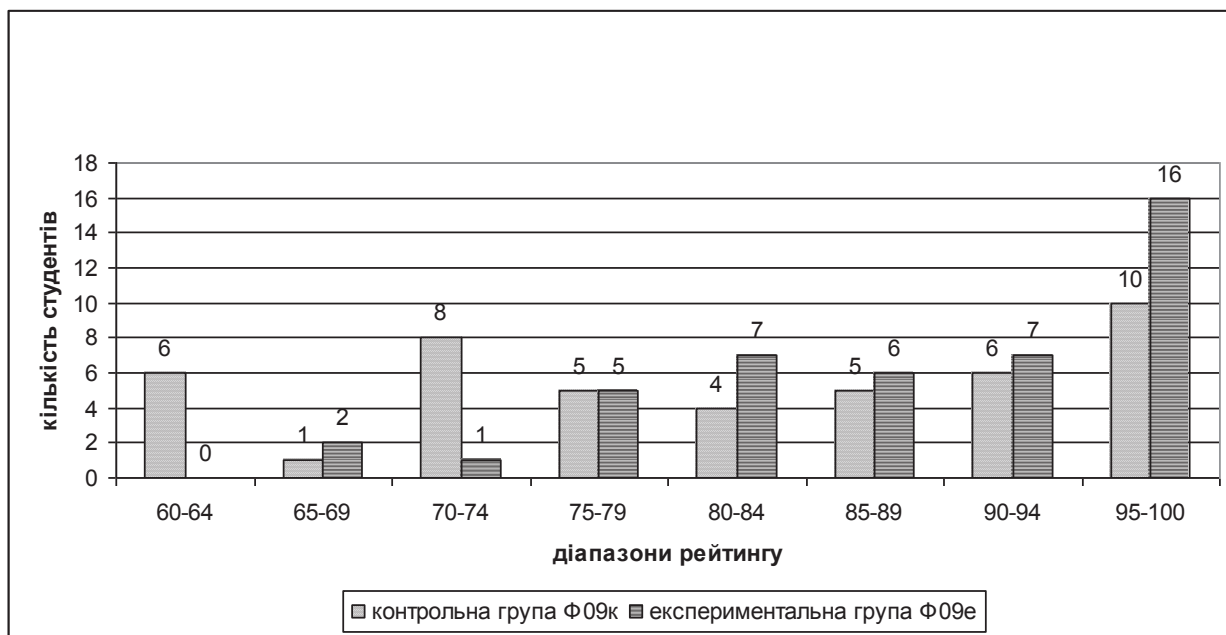

Рис.2. Розподіл оцінок з фінансового аналізу за 100-бальною шкалою в контрольній та експериментальній групах.

Для діагностики рівня сформованості професійної компетентності нами була використана рейтингова модель оцінювання, яка представляє собою механізм обчислення рейтингового балу за допомогою накопичувальної системи обліку результатів контролю навчальної діяльності. Об'ємна вага кожного виду активності студента формувалась у певній пропорції до кількості годин, які відводяться на всі види роботи студента: робота на лекції (12%), робота на практичних заняттях (36%), виконання контрольних робіт (модульний контроль) (12%), робота над проектом (15%), іспит (25%) – всього 100%. Результати на етапах поточного та підсумкового контролю знань з дисципліни оцінювались в балах та підсумовувались від етапу до етапу.

Виходячи з того, що у нашому дослідженні ми застосовували інноваційну методику навчання саме на практичних заняттях, було очікувано та емпірично доведено, що основний ефект відбувся у значенні саме цього виду активності.

У табл. 2 приведені значення критерія Крамера-Уелча за кожною з позицій, формуючих 100-бальну шкалу оцінок.

Оскільки критичне значення критерія Крамера-Уелча приймає значення 1,96, то, за даними табл. 2 можна стверджувати, що саме за структурним освітнім елементом “робота на практичних заняттях” достовірність розбіжностей статистичних характеристик (набраних балів в роботі на практичних заняттях з дисципліни фінансовий аналіз) контрольної та експериментальної груп дорівнює 95%.

Таблиця 2.

Значення критеріїв Крамера-Уелча за елементами структури 100-бальної шкали контрольної та експериментальної груп

Елемент структури	Значення критерія
Активність на лекції	0,545
Робота на практичних заняттях	4,676
Виконання контрольних робіт (модульний контроль)	0,536
Робота над проектом	1,192
Іспит	0,064

Все вищезначене дозволило зробити наступні висновки:

1. Застосування кейс-методу на практичних заняттях з фахових дисциплін сприяє формуванню професійних якостей майбутнього економіста: здатності приймати рішення, здатності до навчання, системного мислення, самостійності та ініціативності, готовності до змін і гнучкості, комерційної і ділової орієнтації, умінню працювати з інформацією.

2. Оцінка роботи студентів над ситуаційною вправою може здійснюватись шляхом оцінювання різних видів активності студента за допомогою Карти оцінювання.

3. Результати педагогічного експерименту показали, що істотне збільшення сумарної рейтингової оцінки студентів експериментальної групи з фінансового аналізу означає підвищення рівня знань з даної фахової дисципліни і сприяє формуванню професійної компетентності студентів.

У подальшій роботі нами планується застосування ситуаційного методу навчання у викладанні інших фахових дисциплін та перевірка її ефективності за допомогою методики, розглянутої в даній статті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / Упор. О.Сидоренко, В.Чуба. – К.: Центр інновацій та розвитку. – 2001. – 256с.
2. Gregg C.I. Because Wisdom Can't Be Told // The Case Method at the Harvard Business School / Ed. M.P.McNair. –New York: McGraw-Hill. – 1954. – P.6.

3. Osterczuk M. Charakterystyka metody i rodzaje kejsyw // Material na seminarium Metoda kejsyw w nauczaniu zarzadzania i biznesu. – Warszawa.: SGH, 17-18.11.1995.
4. Чижевська Л. Будьте обережні: працюємо з кейсом / Ситуаційна методика навчання: український досвід. Збірник статей / Упор.О.Сидоренко, В.Чуба. – К.: Центр інновацій та розвитку, 2001. – С.79-86.
5. Михайлова Е.А. Кейс и кейс-метод // Е. А. Михайлова. – М.: Центр маркетингових исследований и менеджмента. – 1999.

Чепорова Г.Є.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ДИАГНОСТИКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ СИТУАЦИОННОГО МЕТОДА ОБУЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН БУДУЩИМ ЭКОНОМИСТАМ

В статье рассмотрена технология применения ситуационной методики обучения в преподавании специальных дисциплин и подтверждена ее эффективность в формировании профессиональной компетентности студентов-экономистов практическими результатами педагогического эксперимента.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, ситуационная методика обучения, специальные дисциплины, педагогический эксперимент.

Cheporova G.E.

EXPERIENTAL DIAGNOSTIC OF EFFICIENCY FOR THE CASE-STUDY METHOD IN TEACHING OF SPECIAL COURSES FOR FUTURE ECONOMISTS

The article describes the technology of case-study method in the teaching of special subjects and confirmed its effectiveness in shaping of professional competence of students-economists concerning with the practical results of the experiments.

Key words: professional competence, the case-study method, special disciplines, pedagogical experiment.

УДК 378.14:352/354

Шахматова Т.В.

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ДІЛОВИХ ЯКОСТЕЙ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДЕРЖАВНОГО І ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

У статті систематизуються ділові якості фахівців економічного профілю державного та приватного секторів економіки.

Ключові слова: ділові якості, економісти, державний і приватний сектори економіки.

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю покращення професійної підготовки майбутніх економістів до роботи у державному та приватному секторах економіки.

Отже, стає очевидною необхідність систематизації ділових якостей, яка б відбивала специфіку професійної діяльності майбутнього фахівця економічного профілю і сприяла б успішному виконанню його професійної діяльності.

У системі вищої освіти нашої держави готують фахівців економічного профілю для роботи у державному та недержавному (приватному) секторах економіки, для кожного з яких притаманні особливі ділові якості. Для виявлення спільних та відмінних рис у ділових якостях фахівців вважаємо за необхідне розглянути теоретичні засади дослідження ділових якостей майбутніх фахівців економічного профілю для кожного сектора окремо.

Метою дослідження є обґрунтування важливості систематизації ділових якостей фахівців економічного профілю у професійній діяльності для роботи у державному і приватному секторах економіки.